ECLI:LV:RIRT:2021:0106.C33492619.5.S

Lietas arhīva Nr.C-0464-21/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021.gada 6.janvārī

Rīgas rajona tiesa:
tiesnese I.Bāliņa,
ar sekretāri A.Bukbārdi,
piedaloties prasītāja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ALBERTS GS" pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/ un /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ALBERTS GS" prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Plastik" par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ALBERTS GS" (turpmāk – prasītājs) 2019.gada 12.septembrī cēlis tiesā prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Plastik" (turpmāk – atbildētājs) par parāda piedziņu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1511., 1587.pantu, Civilprocesa likuma 34., 35., 39., 41.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam pamatparādu 7946,26 *euro* apmērā, likumiskos procentus maksājumu kavējumu 156,75 *euro*, līgumsodu 683,38 *euro* apmērā un visus tiesāšanās izdevumus, tajā skaitā valsts nodevu 683,38 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro* apmērā, samaksu veicot uz bankas norēķinu kontu: Luminor Bank AS Latvijas filiāle banka, konts LV10RIKO0002013247729; atzīt prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus, tas ir, 6% gadā no piespriestās zaudējumu summas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

[2] Prasībā norādīts, ka 2018.gada 21.maijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums, kur atbildētājs uzdod un prasītājs apņemas veikt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, kas atrodas /adrese/ energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai nepieciešamos ēkas savilkšanas un pilastru pastiprināšanas darbus.

Prasītājs norāda, ka līgums ir izpildīts, taču atbildētājs likumā un līgumā noteiktajā kārtībā novilcināja un nepieņēma prasītāja izpildītos darbus. Saskaņā ar prasītāja grāmatvedības sniegto informāciju atbildētājam izveidojies parāds, jo atbildētājs nepamatoti ir ieturējis un neapmaksājis prasītāja uzrakstīto gala rēķinu 2019.gada 10.aprīļa par izpildītajiem darbiem.

Ņemot vērā apstākli, ka atbildētājs nepamatoti nenorēķinājās ar prasītāju, 2019.gada 9.jūlijā prasītājs vērsās pie Biedrības "Daugava 2" ar lūgumu saņemt būvniecības dokumentācijas kopijas, kas pierāda prasītāja veikto līgumdarbu izpildi.

[2.1] Prasītājs nepiekrīt atbildētāja iebildumiem šādu apsvērumu dēļ:

[2.1.1] kontrolējošo organizāciju un amatpersonu pārbaudes piezīmēs punktā Nr.7 norādīts, ka pēc nepilnību konstatēšanas prasītāja veiktajos darbos defekti novērsti 2018.gada 14.septembrī;

[2.1.2] no piegādāto materiālu saraksta redzams, ka visus līgumdarbam paredzētos materiālus prasītājs bija piegādājis 2018.gada 17.septembrī. Visi materiāli tika piegādāti līgumā noteiktajā termiņā, savukārt šo tērauda detaļu uzstādīšana bija iespējama tikai tad, kad atbildētājs pabeidza kanalizācijas stāvvadu izbūves darbus, tas bija 2018.gada 30.oktobrī;

[2.1.3] no izmaiņām un papildinājumiem būvprojekta dokumentācijā redzams, ka prasītāja veiktajiem darbiem tika veiktas projekta izmaiņa – projekta izmaiņu lapu autors izstrādāja un iesniedza tikai 2018.gada 21.novembrī. Projekta izmaiņu būtība – papildus vītnstieņu uzstādīšana sienā. Izmaiņas faktiski ir papildus darbi – tie nav attiecināmi uz līgumdarbiem. Līgumdarbos noteikto vītnstieņu uzstādīšanas darbus prasītājs pabeidza 2018.gada 30.septembrī, ko apliecina segto darbu akts. Minētie papildus darbi nav attiecināmi uz prasītāja līgumdarbiem, tātad par tiem nevar veikt arī soda sankciju aprēķinu no atbildētāja puses. Bez tam šo darbu izpildē izmantotie materiāli nemaz nav reģistrēti piegādāto materiālu sarakstā;

[2.1.4] par segto darbu aktu sarakstu – 2018.gada 30.septmebra pilastru pastiprināšanu ar vītņstieņiem. Minētajā aktā fiksēts, tas, ka prasītājs ir izpildījis un nodevis visu līgumā noteikto vītnstieņu apjomu. Visi vītnstieņu darbi ir izpildīti labā kvalitātē un visas puses tos pieņem. 2018.gada 16.novembrī savilču uzstādīšana. Uzstādītas un pieņemtas ir visas līgumā noteiktās savilces. Kavējums bija tāpēc, ka tikai novembra vidū atbildētājs pabeidza montēt kanalizācijas stāvvadus un tikai pēc tam prasītājs varēja pabeigt savus darbus. Ar minēto datumu prasītāja visi darbi objektā tiek pabeigti. 2018.gada 4.decembris papildus vītnstieņi. Prasītājs uzstādīja papildus vītnstieņus saskaņā ar 2018.gada 21.novembra saņemto rasējumu. Šie darbi nav līgumdarbi un šo darbu izpildes termiņš nekāda veidā neattiecas uz prasītāja līgumu (par šiem darbiem nebija arī vienošanās). Atbildētājs negodprātīgi par minētajiem darbiem ir rēķinājis soda procentus, jo prasītājs nav rēķinājis minēto izpildīto darbu izmaksu;

[2.1.5] segto darbu akti F16, F19 un F21 apliecina, ka prasītājs ir uzstādījis visus līgumā noteiktos vītnstieņus, savukārt segto darbu akts F22 liecina par to, ka uzstādītas visas līgumā noteiktās savilces (darbi pabeigti 2018.gada 30.oktobrī, bet akts sagatavots tikai 2018.gada 16.novembrī) akta sagatavošanu prasītājs nevarēja paātrināt, taču atbildētājs to negodprātīgi sagatavoja ar kavējumu. Saskaņā ar minēto datumu visi līgumā noteiktie darbi ir izpildīti pilnā apjomā. Akts F25 norāda uz to, ka uzstādīti papildus vītņstieņi;

[2.1.6] par veiktajiem kanalizācijas darbiem. Pirms prasītājs uzstādīja tērauda savilces, atbildētājam bija jānomaina kanalizācijas stāvvadi, jo vecie čuguna stāvvadi traucēja prasītāja savilču uzstādīšanai. Atbildētājs kanalizācijas stāvvadu maiņu uzsāka tikai 2018.gada 18.septembrī (UK-20 un UK -

21 izbūve) un turpināja līdz 31.10.2018. Tad kad atbildētājs tika pabeidzis ūdens kanalizācijas uzstādīšanas darbus, prasītājs pabeidza uzstādīt savilces un tās nospriegoja (darbi veikti 2018.gada 30.otkobrī);

[2.1.7] ziņas par ikdienas darbiem. Minētajās tabulās ir atzīmēti prasītāja veiktie darbi, kā arī atzīmētas, kad rika liktas sastatnes. Minētajā dokumentā prasītājas ieskatā pati svarīgākā informācija ir lapā Nr.33. Savilču spriegošana, kas tika veikta 2018.gada 30.oktobrī. Minētajā brīdī savilču darbi no prasītāja puses bija izdarīti, savukārt, kāpēc atbildētājs tos nodeva klientam ar segto darbu aktu Nr.F22 tikai 16.novembrī prasītājs nezina.

[3] 2019.gada 25.oktobrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt.

Paskaidrojumos norādīts, ka saskaņā ar līguma 3.6.punktu darbu pilnīgu izpildi un nodošanu pasūtītājam apliecina pušu parakstīts galīgais darbu pieņemšanas nodošanas akts. Tādējādi darbu pilnīgi izpilde un nodošana notikusi 2019.gada 14.martā, par ko lietā nav strīda.

Saskaņā ar līguma 9.3.punktu, ja apakšuzņēmējs nokavē jebkuru līgumā vai saskaņā ar līgumu noteikto saistību izpildes termiņu, apakšuzņēmējs maksā pasūtītājam līgumsodu 0,1% apmērā no līguma summas, sākot ar pirmo kavējuma dienu, līdz dienai (ieskaitot), kad apakšuzņēmējs ir izpildījis līgumā vai saskaņā ar līgumu noteikto saistību. Šī līgumsoda ierobežojums tiks noteikts 10% apmērā no līguma summas.

Savukārt saskaņā ar līguma 9.3.punktu pasūtītājam saskaņā ar līgumu pienākošos līgumsodus, izmaksas un zaudējumus pasūtīts ir tiesīgs vienpusēji aprēķināt un atskaitīt no jebkura maksājuma, kas, pamatojoties uz šo līgumu, pienākas apakšuzņēmējam, pirms tā izmaksas apakšuzņēmējam, tai skaitā izmantot, attiecīgos nodrošinājumus, garantijas un galvojumus.

No 2018.gada 12.septembra līdz 2019.gada 14.martam, prasītājs ir pieļāvis kavējumu vairāk par 100 dienām, tādējādi atbildētājs ir pamatoti ieturējis līgumsodu 10% apmērā no līguma summas, tas ir, 7946,26 *euro* apmērā.

Atbildētājs vērš uzmanību, ka prasītājs turpināja darbu objektā arī pēc līgumā noteiktā termiņa, tas ir, pēc 2018.gada 12.septembra, par ko lietā nav strīda.

Prasītājs neapšauba un neapstrīd, ka atbildētājs pieņēmis darbu atbilstoši Civillikuma 2222.pantam un 2019.gada 14.martā ir parakstījis aktu, tādējādi saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu, puses piekritušas šim aktam.

Tāpat norāda, ka darbu pieņemšana pēc līgumā noteiktā izpildes termiņa neliedz atbildētājam izlietot pielīgtās tiesības un pieprasīt līgumsoda samaksu par izpildes kavējumu.

Atbildētājs kā galvenais būvuzņēmējs iebildumus par līgumsaistību neizpildi īstajā laikā izteicis 2018.gada 19.septembrī nosūtot prasītājam vēstuli Nr.1.5-03/19, atbildētājs paziņoja, ka prasītājam tiek piemērots līgumsods par līgumsaistību neizpildi īstajā laikā.

Ņemot vērā minēto, lūdz prasību noraidīt.

[4] Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis uztur prasību pilnā apmērā. Lūdz piedzīt parādu un tiesāšanās izdevumus. Uzskata, ka prasītājs ir izpildījis visus darbus, kas bija paredzēti līgumā, un negodprātīgi novilcināja pieņemšanas nodošanas akta parakstīšanu. Atbildētājs 2019.gada 14.martā parakstīja aktu, pieņēma darbu, un beigās nesamaksāja pēdējo maksājumu.

Atbildētāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no lietas dalībniekiem, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210.pantu nav pamats to atlikt. Tiesa konstatē, ka atbildētājam par tiesas sēdi paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma prasībām. Tādējādi tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies paskaidrojumus un pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[6] Prasītājs lūdz piedzīt nesamaksāto rēķinu par izpildītajiem darbiem objektā 7946,26 *euro* apmērā. Atbildētājs prasību neatzīst un norāda, ka minētā summa nav samaksāta, jo tas ir līgumsoda ieturējums par darba kavējumu atbilstoši pušu noslēgtajam līgumam.

Lietā nav strīda, ka 2018.gada 21.maijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums Nr.03/18, kur atbildētājs uzdod un prasītājs apņemas veikt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, kas atrodas /adrese/ energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai nepieciešamos ēkas savilkšanas un pilastru pastiprināšanas darbus (lietas 84.-94.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka puses 2018.gada 23.jūlijā noslēgušas papildu vienošanos par summu 20 326,99 *euro* apmērā (lietas 152.lapa). Savukārt puses 2018.gada 8.augustā noslēgušas papildu vienošanos par summu 33 27,91 *euro* apmērā (lietas 155.lapa).

Kopējā līguma summa atbilstoši līgumam ir 79 462,54 *euro* apmērā. Līguma darbu izpildes termiņš noteikts 2018.gada 12.septembris.

Civilprocesa likuma 178.panta otrā daļa noteic, ka pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

Līgumus un papildus vienošanās puses nav apstrīdējušas.

No lietas materiāliem izriet un lietā noskaidrots, ka galīgais darbu pieņemšanas –nodošanas akts parakstīts 2019.gada 14.martā, par ko lietā strīda neapstāv (lietas 157.lapa).

Tāpat lietā noskaidrots, ka atbildētājs ir konstatējis darbu izpildes kavējumu no pasūtītāja puses un aprēķinājis par laika periodu no 2018.gada 13.septembra līdz 2019.gada 30.janvārim līgumsodu, samazinot to līdz 10% no pamatparāda apmēram, proti, 7946,26 *euro* apmērā (lietas 117.lapa).

[7] Lietā nav strīda, ka darbi izpildīti ar nokavējumu, bet pusēm ir strīds par prasītāja darbu izpildes kavējuma iemeslu.

Prasītājs paskaidro, ka darbi tika kavēti, jo nebija izpildīti visi darbi no atbildētāja puses, lai dotu iespēju prasītājam izpildīt savus pielīgtos darbus. Prasītājs uzskata, ka minēto pierāda lietā iesniegtā daļa no būvniecības dokumentiem (lietas 11.-83.lapa, 171.-191.lapa).

Tāpat lietā noskaidrots un iepazīstoties ar lietā esošajiem pierādījumiem tiesa konstatē, ka laika posmā no 2018.gada 12.septembra, kad bija jābūt izpildītiem līguma darbiem, līdz 2019.gada 14.martam, prasītājs nav vērsies pie atbildētāja ar lūgumu pagarināt darba izpildes termiņu.

[7.1] No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs 2019.gada 14.janvārī ir nosūtījis prasītājam vēstuli, kur minēts, ka darbu izpildes termiņš tika noteikts 2018.gada 12.septembrī. 2018.gada 19.septembrī prasītājam tika nosūtīta vēstule ar lūgumu līdz 2018.gada 21.septembrim iesniegt pasūtītājam informāciju par darbu izpildes termiņa kavējuma iemesliem, pasākumu plānu, kas nodrošinātu iespējami ātrāku darbu pabeigšanu, kā arī kalendāro grafiku par atlikušajiem darbiem. Prasītājs līdz vēstules sastādīšanas brīdim atbildētājam šādu informāciju nav sniedzis. (lietas 107.lapa)

Savukārt prasītāja rakstveida iebildumi, ka darbi kavēti, kas nav bijis atkarīgs no prasītāja darbības, minēti 2019.gada 19.janvāra vēstulē (lietas 111.-115.lapa), kas ir jau pēc 2018.gada 12.septembra izpildes termiņā iestāšanās.

Līdz ar to konstatējams, ka pusēm pēc 2018.gada 12.septembra bija strīds par līguma izpildi. Tiesa vienlaikus konstatē, ka puses līguma

7.14.punktā ir vienojušās, gadījumā, ja rodas strīds starp pusēm par darbu atbilstību šim līgumam, to apjomiem un/vai konstatētajiem defektiem, trūkumiem un/vai nepilnībām pasūtītājs un apakšuzņēmējs vienojas par neatkarīgu ekspertu, kurš būs tiesīgs pieņemt abām pusēm saistošu atzinumu minētos jautājumos. Lietā puses nav iesniegušas minētā eksperta atzinumu atbilstoši pušu noslēgtā līguma nosacījumiem, lai gan konstatēts, ka pusēm bija radies strīds par nokavējuma iemesliem.

[7.2] Viens no civilprocesā nostiprinātiem pamatprincipiem ir dispozivitātes princips, proti, tā ir pušu brīva rīcība ar savām subjektīvām tiesībām un to aizsardzības procesuālajiem līdzekļiem; puses procesuālajām darbībām nav pienākuma rakstura; procesuālo tiesību izmantošana ir atkarīga no puses ieskatiem, turklāt par savu tiesību izmantošanu un tās sekām puse pati ir atbildīga (*sk. Senāta 2013.gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC-173/2013 (C04220405*). Tiesa izskaidro, ka minētais princips attiecas arī uz pušu tiesībām iesniegt pierādījumus tiesā, lai pamatotu prasībā vai iebildumos norādītos faktus.

Iepazīstoties ar prasītāja iesniegtajām dokumentu kopijām (lietas 11.-83., 171.-191.lapa), kas satur piegādāto materiālu un darbu sarakstu, tiesa nevar izdarīt secinājumu un konstatēt, ka prasītāja darba kavējuma pamats ir atbildētāja darbība vai bezdarbība, kā rezultātā tika kavēts līgumā pielīgtais darbu izpildes gala termiņš – 2018.gada 12.septembris, jo neviens no pierādījumiem nesatur faktus par atbildētāja vainas konstatēšanu prasītāja darba kavējumā, bet minētie pierādījumu atspoguļo materiālu un darbu izpildes fiksāciju. Līdz ar to tiesas ieskatā lietā iesniegtie prasītāja pierādījumi nepierāda atbildētāja vainu prasītāja darba izpildes termiņa kavējumā.

[8] 2018.gada 21.maija pušu noslēgtā līguma 9.3.punkts noteic, ja apakšuzņēmējs nokavē jebkuru līgumā vai saskaņā ar līgumu noteikto saistību izpildes termiņu, apakšuzņēmējs maksā pasūtītājam līgumsodu 0,1% apmērā no līguma summas, kas norādīta līguma 4.1.punktā, par katru kavējuma dienu, sākot ar pirmo kavējuma dienu, līdz dienai (ieskaitot), kad apakšuzņēmējs ir izpildījis līgumā vai saskaņā ar līguma noteikto saistību. Šī līgumsoda ierobežojums tiek noteikts 10% apmērā no līguma summas.

Savukārt līguma 9.5.punkts noteic, ka puses vienojas, ka pasūtītājam saskaņā ar līgumu pienākošos līgumsodus, izmaksas un zaudējumus pasūtītājs ir tiesīgs vienpusēji aprēķināt un atskaitīt no jebkura maksājuma, kas, pamatojoties uz šo līgumus apakšuzņēmējam, pirms tā izmaksas apakšuzņēmējam, tai skaitā izmantot attiecīgos nodrošinājumus, garantijas un galvojumus.

[9] Civillikuma 2213.pants noteic, ka uzņēmējam jāizpilda pasūtījums saskaņā ar līgumu un jānodod pasūtītājam.

Savukārt Civillikuma 2222.pants noteic, ka pasūtītājam jāpieņem no uzņēmēja tā izpildītais pasūtījums; pretējā gadījumā viņš atbild par visām nokavējuma sekām.

Līdz ar to tiesa uzskata par pamatotu atbildētāja iebildumu, ka uzņēmuma līgumu reglamentējošās Civillikuma normas neparedz pasūtītāja tiesības nokavējuma dēļ atteikties pieņemt izpildītu pasūtījumu.

Civillikuma 1668.pants noteic, ja otra puse bez iebildumiem pieņem nokavētu izpildījumu, tad tas neatņem tiesības vēlāk izvirzīt citus ar nokavējumu saistītus prasījumus, ja vien viņa no šādiem blakus prasījumiem nav noteikti atteikusies.

Tiesa konstatē, ka parakstot 2019.gada 14.marta noslēguma izpildes pieņemšanas nodošanas aktu, nav veiktas piezīmes par darbu izpildes termiņa pagarinājumu vai akceptēšanu, vai piezīmes, ka atbildētājs atsakās izvirzīt pretenzijas par darba izpildes kavējumu.

Lietā nav nodibināts, ka puses būtu vienojušās par darba izpildes termiņu pagarinājumu. Minētais 2019.gada 14.marta pieņemšanas nodošanas akts fiksē darba izpildes faktisko termiņu, kas ir ticis kavēts no 2018.gada 12.septembra līdz 2019.gada 14.martam, kā rezultātā piemērotas līgumsoda sankcijas atbilstoši pušu noslēgtā līguma 9.3. un 9.5.punkta nosacījumiem.

Līdz ar to tiesas ieskatā minētais neliedza atbildētājam piemērot līgumā ietverto līgumsoda piemērošanu par nokavējumu, vienlaicīgi atbilstoši Civillikuma 2222.pantam pieņemot no prasītāja izpildītos darbus. Tādējādi pieņemšanas nodošanas akta parakstīšana bez atrunas par nokavējuma esamību, pats par sevi nav pietiekams pamats izdarīt secinājumu, ka nokavējums nav bijis.

[10] Pie šādiem apstākļiem prasība ir noraidāma, jo ar lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinās prasītāja darbu izpildes kavējuma fakts, kā rezultātā atbildētājs ir tiesiski ieturējis aprēķināto līgumsodu par darbu nokavējumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu., 96., 97., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ALBERTS GS" prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Plastik" par parāda piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese I.Bāliņa